

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Institutiones Qvintvplicis Theologiæ - Positivæ videlicet, Asceticæ,
Polemicæ, Speculativæ, & Moralis complectens, Unà cum Appendice
Methodum compendiarium reformationis Ecclesiasticæ à Concilio
Tridentino factæ continente

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1679

§. 4. De quarto fonte argumentorum, videlicèt SS. Patribus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48233](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48233)

missimæque credatur, quod tota Scriptura Veteris ac novi Testamenti sit verum Dei Verbum? quodque in iis, quæ ad fidem & salutem necessaria sunt, salva & incorrupta maneat? atque legitimum illius sensum habeamus? quod item symbolum fidei, quod de facto velut compendium doctrinæ Apostolicæ recitamus, sit verè ab Apostolis compositum, traditumque? atqui hæc omnia non aliundè sanè, quàm ex traditionibus probari possunt, meritò ergo S. Basilius in lib. de Spirit. S. c. 27. concludit: *Dogmata, quæ in Ecclesia servantur, prædicantur, partim ex conscripta doctrina habemus; partim ex Apostolorum traditione in mysterio ad nos delata recipimus. Quæ utraque eandem ad pietatem vim habent, & nemo his contradicit, qui vel mediocrem saltem Ecclesiasticorum iurum experientiam habet. Alioqui enim frustra S. Joannes cap. ult. dixisset: Sunt autem & alia multa, quæ fecit IESVS: quæ si scribantur per singula, nec ipsum arbitror mundum capere posse, qui scribendi sunt, libros.*

§. IV.

De quarto fonte argumentorum, videlicet
SS. Patribus.

I. Ut hoc fonte fructuosè utatur Theologus Polemicus, tria de illo nôsse debet. 1. Quinam Scriptores præcipue inter SS. Patres numerandi sint, & quo tempore vixerint; ut quàm antiqua fuerit eorum doctrina, clariùs cognoscatur, tantòque majorem auctoritatem accipiat, quantò propius ad Apostolorum tempora accesserit. 2. Quam auctoritatem illi apud Catholicos habeant. 3. Quid Hæretici de illis sentiant, & quomodo ex illis contra hos argumentari liceat, quæ omnes quæstiones in hoc paragrapho breviter decidentur.

II. Primam ergo quæstionem quod attinet, eos duntaxat SS. Patres hîc indicabo, qui indubitatè inter SS. Patres numerantur, & præcipui censentur, quales in primo sæculo fuerunt, (teste Bellarmino de scriptoribus Ecclesiasticis, ex quo possimum hic Catalogus desumetur) S. Clemens Romanus Pontifex, S. Ignatius Episcopus Antiochenus & Mar-

tyr, S. Dionysius Areopagita S. Pauli discipulus. In secundo sæculo S. Justinus Philosophus & Martyr, & S. Irenæus Episcopus & Martyr. In tertio sæculo Tertullianus, qui initio Catholicus erat ardentissimi Zeli, sed postea in Montani hæresin prolapsus, non pauca contra Ecclesiam scripsit. Unde secundum quid tantum, id est, secundum ea, quæ Catholicæ fidei conformia sunt, inter Scriptores Sacros numeratur: Clemens Alexandrinus Presbyter & Origenis Magister; S. Hippolytus Episcopus & Martyr. Origenes Adamantius, qui ultra sena millia librorum scripsit, et quibus tamen, quia aliqui hæresis damnati sunt, soli illi recipiuntur, qui nihil Catholicæ doctrinæ contrarium continent: S. Gregorius Thaumaturgus Episcopus Neocæsariensis; S. Cyprianus Episcopus vir eloquentissimus, & Sanctissimus: S. Dionysius Alexandrinus: S. Zeno Episcopus & Martyr: S. Methodius Episcopus & Martyr. In quarto sæculo S. Macarius Senior, S. Athanasius Episcopus Alexandrinus, & Ecclesiæ Doctor, S. Hilarius, Pictavorum Episcopus, S. Opatrus Milevitanus Episcopus, S. Cyrillus Hierosolymitanus, S. Ephrem Diaconus Edessenus, S. Basilus Magnus Archiepiscopus Cæsariensis in Cappadocia, S. Gregorius Nazianzenus, uterque Ecclesiæ Doctor, S. Damasus Romanus Pontifex, S. Epiphanius Salaminæ Cypri Episcopus, S. Ambrosius Mediolanensis Episcopus & Ecclesiæ Doctor, S. Gregorius Nyssenus Episcopus S. Basilii Fratres, Hieronymus Presbyter, & Ecclesiæ Doctor, S. Joannes Chrysostomus Ecclesiæ Doctor & Episcopus Constantinopolitanus, ex quibus constat, nullum facile sæculum istius præstantiam fuisse. In quinto sæculo S. Augustinus Episcopus Hyponensis & Ecclesiæ Doctor, S. Maximus Taurinensis, S. Cyrillus Episcopus Alexandrinus, S. Petrus Chrysologus Episcopus Ravennas, S. Leo magnus Papiæ Nilus Constantinopolitanus Monachus, S. Prosperus Episcopus Rhegiensis, Salvianus Episcopus Massiliensis. In sexto sæculo S. Fulgentius Chartaginensis, Episcopus Ruffinus Joannes Climacus Monachus. S. Dorotheus Archidiaconus S. Gregorius Turonensis. In Septimo sæculo S. Gregorius Magnus Papa & Doctor Ecclesiæ, S. Isidorus Hispalensis

Scopus, S. Ildephonsus Episcopus Toletanus. In octavo sæculo
 S. Germanus Episcopus Constantinopolitanus, Venerabilis Be-
 da Presbyter Anglus, S. Joannes Damascenus. In nono S. Eulo-
 gius Martyr. In undecimo S. Fulbertus Carnotensis Episcopus,
 S. Petrus Damiani Cardinalis, S. Anselmus Cantuariensis Epi-
 scopus, Ivo Carnotensis Episcopus. In duodecimo Rupertus
 Abbas Tuitiensis, S. Bernardus Abbas Clara vallensis, Petrus
 Abbas Cluniacensis, Hugo de S. Victore Monachus, Richar-
 dus de S. Victore Canonicus Regularis, Arnoldus Carnoten-
 sis Abbas bonæ vallis. In decimo tertio Innocentius tertius Pa-
 pa, S. Edmundus Cantuariensis; S. Albertus Magnus Episco-
 pus Karisbonensis, S. Thomas Aquinas, S. Bonaventura Car-
 dinalis. In decimo quarto Idiota, qui ex humilitate pro-
 prium nomen suppressit, S. Henricus Suso Monachus Domi-
 nicanus, S. Vincentius Ferrerius Dominicanus, S. Bernardi-
 nus Senensis, S. Antoninus Archiepiscopus Florentinus, S.
 Laurentius Justinianus Episcopus Venetorum.

III. Circa secundam porro quæstionem quanta scilicet
 sit apud Catholicos autoritas SS. Patrum, maxima illa
 semper quia & etiamnum est in Ecclesia, & merito, nam de
 illis proprie intelligenda est illa Salomonis adhortatio Ec-
 cles. 8. *Non te prætereant narratio Seniorum; ipsi enim didice-
 runt à Patribus suis, quoniam ab ipsis discas intellectum, & in
 tempore necessitatis dare responsum.* Unde & S. Augustinus l.
 1. contra Julian. c. 22. de antiquioribus Patribus dicit; *Quod
 credunt Patres, credo: quod tenent, teneo: quod docent, do-
 ceo: quod prædicant, prædico.* Et infra. *Quod enim invene-
 runt in Ecclesia, tenuerunt: quod didicerunt, docuerunt: quod
 à Patribus acceperunt, Filii tradiderunt.* An verò illorum
 autoritas infallibilis sit, non levis est controversia inter
 Catholicos, ad quam cum distinctione respondendum est;
 præ enim singuli considerantur, vel omnes; si singuli, vel
 etiam pauci, habent quidem auctoritatem humanam satis
 magnam, non tamen infallibilem; si omnes simul conspi-
 rant (id quod duplici modo fieri potest, positivè scilicet, ut
 omnes idem asserant: vel negativè, ut, quod plures dicunt,
 reliqui saltem non negent; vel certè si unus aut alter neget,
 respectu plurimum, qui affirmant, attendendus non videatur,
 ut exponit Valentia l. 8. contr. c. 8.) tum iterum distin-
 guendum

guendum est: si enim eorum doctrina à Pontifice, vel Ecclesia recepta est, sicut hodie traditiones, & unanimes S. Scripturæ expositiones à Concilio Tridentino Sess. 4. sunt receptæ, tunc certum est, doctrinam eam esse infallibilis auctoritatis: si verò Ecclesia aut Pontifex expressè eam non probaverit, tunc Melchior Canus quidem l. 7. loc. Theol. c. 4. & Valentia l. c. putant, eos adhuc habere Ruinam & infallibilem auctoritatem, eò quòd Ecclesia universa eos audiat tanquam Pastores suos teneatur; rectius tamen Vasquez p. 1. d. 12. n. 2. & alii docent, eos humanam duntaxat auctoritatem habere, metaphysicè quidem fallibilem, moraliter tamen infallibilem, eò quòd ejusmodi Patribus non major auctoritas tribui debeat, quàm Concilio Generali (sunt enim illi minor portio Ecclesiæ, quàm Concilia generalia, utpote quæ ex totius mundi Pastoribus & Doctoribus sunt congregata (atqui Concilia generalia non habent auctoritatem infallibilem sine approbatione Pontificis (cum de facto Pontificis decreta quædam talium Conciliorum improbaverint) ergo nec Patres conspirantes sine Pontificis approbatione infallibilem habent auctoritatem. Unde non absolute audiendi sunt SS. Patres, quemadmodum contraria sententia supponit, sed quatenus suas doctrinas ex S. Scriptura, vel Ecclesiæ definitionibus probant; id quod S. Augustinus ad S. Hieronymum scribens satis clarè judicavit, dum dixit: *Ego in his Scripturarum libris, qui iam Canonici appellantur, habeo hunc timorem, reverentiamque deferre, ut nullum eorum auctorem scribentem aliquid errasse credam, alios autem ita loqui, ut, quantumlibet sanctitate, doctrinâque propollean, non tam verum putem, quia ipsi ita senserunt, sed quia mihi vel per alios Auctores Canonicos, vel probabili ratione persuadere possunt.* Moraliter tamen infallibilem auctoritatem ex eo capite habere censentur, quòd hoc ipso, quòd rot, tamquam docti & Sancti viri conspirent, probabile non sit, eos à Deo desertos, & non potiùs à Spiritu Sancto directos esse.

IV. Circa tertiam denique quæstionem, quanta sententia sit apud Hæreticos horum Patrum auctoritas, sciendum est, olim quidem Hæresiarchas abjectissimè de iis sensisse, eorumque scripta stultitiam & meram garrulitatem, ipsos vero supersticiosos, imprudentes, in discretos appellasse, modo

nos tamen Hæreticos paulò modestiùs de iisdem sentire, & saltem tunc eorum auctoritatem recipere, quando eorum scripta & dicta cum S. Scriptura consentiunt: Quo proinde in casu efficaciter contra illos argumenta ex SS. Patribus torqueri possunt; imò idipsum rectè etiam in aliis doctrinis expressè in S. Scriptura non contentis fieri, patet tum ex exemplis obviis Controversiarum; tum ex ipsa eorum auctoritate, cum enim hi Patres & Viri sanctissimi, & doctissimi, & primitivæ Ecclesiæ tam vicini extiterint, meritò credi potest, eos nec divinis auxiliis orbatos nec humanis præsiidiis destitutos fuisse; si enim Hæretici tam in Sanctitate, quàm doctrina illis longissimè impares assistentiam S. Spiritus sibi promittere sunt ausi, cur non magis tot, tamque sanctis & doctis viris eandem concedamus? Unde si non ad omnino debellandos, certè ad imprudentiæ & impietatis convincendos, minusque excusabiles apud DEVM reddendos Hæreticos observet desumpta ex fonte isthoc argumentatio.

§. V.

De quinto fonte Argumentorum ex humana ratione petitorum.

I. Etiam hic fons non omnino spernendus est, ut qui, sine argumenta ad hominem continet, ita non modicam vim habere creditur ad Hæreticorum pertinaciam convincendam. Triplici autem modo ejusmodi argumenta formari possunt.

II. Primò ex principiis lumine naturæ notis; cum enim, teste Psalmista Psal. 4. signatum sit super nos lumen vultus DEI, id est, intellectus à DEO datus lumine naturali ita illustratus, ut illius auxilio facilè cognoscere possit, quid agere vel omittere debeamus, meritò insignis pertinaciæ convincitur, qui huic lumini naturali repugnare deprehensus fuerit. Unde hic modus non rarò à Theologis polemicis adhibetur, maximè dum ostendere conantur, absurdissimas esse doctrinas, ipsique rationi repugnantes, quas adstruere sunt ausi.

III. Secundò ex praxi & consuetudine hominum prævalentium & proborum; cum enim talium hominum vita & facta me-